

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de Sacramentis in genere, de Baptismo, de Confirmatione, de
Eucharistia, de Pœnitentia, de Extrema-Vnctione, de Ordine & de
Matrimonio

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. IV. Vera sententia explicatur,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77185](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77185)

cœnæverum obtulisse sacrificium, ut colligitur ex Tridentino sess. 21. cap. 1. & ex Patribus articulo precedenti citatis: Sed non est de fide Christum sacramentalis species sumptisse, licet id asserat Divus Thomas supra quæst. 81. art. 1. tanquam probabilius: Ergo sacrificium Missæ non consistit essentialiter in sumptione specierum; non enim potest res certa fundari in principio dubio.

36. Probat secundò sacrificium fit in persona Christi, qui est principalis offerens & Sacerdos: Atqui sumptio non est actio facta in persona Christi, sed in persona ipsius lumentis, & pro suo beneficio: Ergo non est essentia hujus sacrificii.

37. Probat tertio: Sacrificium consistit essentialiter in actione immutativa rei oblata: Atqui sumptio non est hujusmodi, nam per hoc quod suscipitur hoc sacramentum, non desinit Christus esse sub speciebus, sed eodem modo sub illis manet, solumque mutatur localiter, ad motum specierum: Ergo essentia hujus sacrificii non consistit in sumptione.

38. Dices per sumptionem non intelligi solam specierum trajectionem in stomachum, hæc enim sine dubio non habet Christum immutare, sed illarum consumptionem, ratione cuius corpus Christi desinit esse, illis alteratis & corruptis in stomacho.

Sed contra: Actio quæ est essentialis sacrificio, debet fieri in altari, siquidem in altari offertur sacrificium: Sed consumptio illa specierum non fit in altari; quia tunc solum fit, quando vi caloris naturalis alterantur & corrumpuntur species in stomacho: Ergo talis consumptio non est essentia, vel pars essentialis sacrificii Missæ.

39. Ex his confutata manet sententia Magistri Cano, asserentis non solum consecrationem, sed etiam oblationem, fractionem, & sumptionem esse de essentia hujus sacrificii. Constat etiam non posse Missæ sacrificium consistere in quacunque ex tribus illis ultimis actionibus, ut asserit Nugno: præsertim, quia verisimile non est, quod Christus Dominus in designando sacrificio novæ legis, quod excellentissimum est, non determinaverit actionem per quam fieret, cùm tamen in antiquis sacrificiis designandis, minutim explicaverit Scriptura, quomodo, & quibus actionibus essent facienda, ut patet ex toto Levitico.

§. III.

Solvuntur objectiones.

40. Obijciens primò contra primam conclusionem: Sacrificium est essentialiter oblatio: Ergo cùm sacrificium Missæ non possit consistere essentialiter in ea oblatione quæ fit ante consecrationem, debet saltem consistere essentialiter in ea quæ fit post consecrationem.

Respondet, Sacrificium non consistere in simplici oblatione sed in oblatione realiter immutativa rei oblata, qualis non est illa quæ fit post consecrationem, sed solum ipsa consecratio, unde in illa, ut infra dicemus, essentialiter consistit Missæ sacrificium. Nec requiritur quod in sacrificio, oblatio fiat verbis expressis, sed sufficit si tantum fiat, cùm non in verbis, sed in rebus essentia sacrificii consistat. De quo infra redibit sermo.

41. Obijciens secundò contra secundam conclusionem, auctoritatem D. Thomæ 2. 2. quæst. 85. art. 3. ad 3. ubi inter actiones quæ sufficiunt ad rationem sacrificii, enumerat fractionem panis.

Tom. P.

tionem sacrificii, enumerat fractionem panis.

Sed facile responderetur, S. Doctorem ibi loqui de sacrificio in communi, non autem de sacrificio Missæ in particulari, in quo panis non est res oblata, nec subinde fractio panis eius essentia.

Obijciens tertio: in illa actione consistit essentia huius sacrificii, quæ repræsentat sacrificium crucis, nam sacrificium Eucharistiæ est imago quædam repræsentativa passionis Christi: Atqui fractio hostiæ est hujusmodi: Ergo in ea consistit essentia sacrificii Missæ.

Respondet distinguendo Majorem: quæ repræsentat ex institutione Christi, concedo. Ex institutione Ecclesiæ, nego. Divisio autem hostiæ non potest significare sacrificium crucis, nisi ex institutione Ecclesiæ, quandoquidem illa non est nisi cæremonia ab Ecclesiâ instituta.

Obijciens quarto contra tertiam conclusionem: Consumptio specierum, non ex institutione Ecclesiæ, sed ex se & ex sua propria ratione repræsentat sacrificium crucis: Ergo est de essentia hujus sacrificii. Consequentia patet ex jam dictis, Antecedens verò probatur, tum ex illo Pauli: *Quotiescunque manducabitis panem hunc, & calicem bibetis, mortem Domini annuntiabitis.* Tum ex illo Augustini: *Cùm sanguis de calice in ore fidelium fundatur, quid aliud nisi corporis in cruce immolatio designatur?* Quæ verba referuntur in Canone *Cum frangitur*, de consecrat. dist. 2.

Respondet sumptionem significare passionem & mortem Christi, non proximè & per se (hoc enim pacto solum habet significare sepulturam Christi, quæ ad sacrificium cruentum essentialiter non pertinet) sed tantum ratione alterius quod præsupponit, scilicet ratione consecrationis; quia hoc ipso quod manducatur Christus, supponitur per consecrationem mysticè mactatus & immutatus, ex vi verborum; & hoc solum volunt Apostolus & Augustinus locis citatis.

§. IV.

Per sententia explicatur.

Dico quartò, Consecratio corporis & sanguinis Christi, est de essentia inveniunt Missæ sacrificii: imò in ea sola, ut dicente ordinem transcendentelem ad sumptionem, tanquam ad finem & terminum extrinsecum, tota essentia hujus sacrificii consistit. Ita communiter recentiores Thoma, Suarez, & alij.

Prima pars hujus conclusionis probatur contra Nugno, qui negat consecrationem esse de essentia hujus sacrificii, eò quod sacrificium Missæ sit oblatio Christi existentis sub speciebus Eucharisticis; & quia per consecrationem non immutatur, sed magis producitur victima. Probat, inquam, hæc pars primò ex Cypriano, vel ex Authore sermonis de cœna aquæ Cyprianum, dicente ex quo prolata sunt verba formæ, panem & calicem, sacramentum simul, medicamentum, & holocaustum esse. Item ex D. Thomâ supra quæst. 82. art. 4. ad 1. ubi ait *quod consecratio christi, vel cuiuscunque alterius materia, non est sacrificium, sicut consecratio Eucharistiæ* Et art. 10. in corp. docet, Sacerdotes teneri ad sacrificandum, non solum propter ministranda sacramenta populo, sed principaliter per comparisonem ad Deum, cui in consecratione huius sacramenti, sacrificium offertur. Et in responsione ad 1. *Hoc sacramentum* (inquit) *perfectum*

Rij

in consecratione Eucharistie, in qua sacrificium A
Deo offertur. Ergo juxta doctrinam D. Thomae
 consecratio est de essentia inveniendi Missae sacri-
 ficii.

45. Probatur secundò eadem pars ratione. Potestas
 consecrandi est de essentia Sacerdotii novae legis:
 Ergo & ipsa consecratio de essentia sacrificii. An-
 tecedens admittit Nugno, dicens totam essentiam
 nostri Sacerdotii consistere adaequatè in potestate
 ad consecrandum, & offerendum sacrificium. Et
 ratio est, quia forma quae essentialiter constituit
 Sacerdotem novae legis, est character Sacerdoti-
 lis, qui per se primò est potestas consecrandi, Con-
 sequentia verò probatur: Sacerdotium est essen-
 tialiter propter sacrificium, juxta illud Apostoli
 ad Hebraeos 5. *Omnis Pontifex constituitur ut*
offerat dona & sacrificia pro peccatis: Ergo si pote-
 stas consecrandi sit de essentia Sacerdotii novae le-
 gis, consecratio debet esse de essentia sacrificii ejus-
 dem legis.

46. Probatur tertio: Illa actio est de essentia sacri-
 ficii, quae est immutativa rei oblatae: Sed conse-
 cratio est hujusmodi: Ergo est de essentia inveniendi
 Missae sacrificii. Major est certa, & patet ex defi-
 nitione sacrificii: Minor probatur. Actio separans
 sanguinem à substantia viventis, est immutativa
 & destructiva illius: sed consecratio per se lo-
 quendo, & ex vi verborum, sanguinem separat
 à corpore Christi, qui per consecrationem panis,
 & ex vi verborum, ponitur solum corpus; & per
 consecrationem calicis, solus sanguis: ita ut veluti
 per accidens sit, respectu consecrationis, quòd illa
 peracta, sanguis reperitur in corpore Christi: Er-
 go consecratio quantum est de essentialiter
 & mysticè maculat Christum, & in ea fit mystica
 quaedam effusio sanguinis; per gladium verborum,
 ut Cyrillus loquitur: sicut sacrificia vetera non sine
 vera & reali sanguinis effusione per victimam ma-
 terialem occisionem peragebantur.

47. Confirmatur: Cum sacrificium inveniendi
 Missae, sit essentialiter repraesentativum sacrificii
 cruenti crucis, illa actio est de ejus essentia, quae sit
 repraesentativum mortis & passionis Christi: Sed
 Missae sacrificium consecratione corporis & san-
 guinis Christi, sit repraesentativum mortis & pas-
 sionis ejus, cum per eam ex vi verborum ponatur
 corpus Christi sub speciebus panis, ut exangue &
 sine anima, subindeque per eam, ut jam dixi-
 mus, fiat mystica quaedam effusio sanguinis
 Christi: Ergo consecratio corporis & sangui-
 nis Christi, est de essentia inveniendi Missae sacri-
 ficii.

48. Quod verò illius essentia in ea sola consistat,
 breviter ostenditur: Tum quia nulla ex aliis actio-
 nibus, praeter consecrationem, est de essentia sacri-
 ficii Missae, ut §. 2. probatum est. Tum etiam, quia
 ad completam & adaequatam rationem sacrificii
 duo tantum requiruntur, oblatio nimirum, & im-
 mutatio victimae, ut ex sacrificii definitione patet:
 utrumque verò in consecratione reperitur: im-
 mutatio quidem, ut jam ostensum est: oblatio au-
 tem, quia ad veram oblationem, necesse est necessa-
 rium ut Sacerdos in actu signato significet se ho-
 stiam offerre, dicendo, *ego offero, vel offerimus ma-*
jestati tuae; sed sufficit ut in actu exercito victi-
 mam sitat & praesentet Deo. Quemadmodum
 ergo Christus in cruce sacrificium corporis & san-
 guinis sui obtulit, non tam verbis, quam factis,
 moriendo scilicet pro Dei gloria & pro nostra sa-
 lute: ita Sacerdos consecrans offert opere & re-

ipsa corpus & sanguinem Christi per consecra-
 tionem.

Demum quòd ipsa consecratio, ut ostensum
 est, adequatè essentiam inveniendi Missae sacrificii
 cat ordinem transcendentalem ad sumptionem
 tanquam ad finem & terminum extrinsecum, ma-
 pater quòd hoc sacrificium habeat rationem
 & potus, unde sub speciebus panis & vini offertur.
 Atqui sumptio est finis & terminus extrinsecus
 menti: Ergo pertinet ad hoc sacrificium tanquam
 finis & connotatum extrinsecum; & licet non sit
 pars essentialis illius, ut volunt plures ex Rationi-
 ribus, est tamen aliquo modo de ejus integritate
 Unde D. Thomas hic art. 6. ad 3. ait quòd si con-
 gat in calice consecrato venenum esse, non co-
 ber sumi, sed in aliquo vase sanguis Christi con-
 tendus est & aliud vinum consecrandum, ut
 sacrificium perficiatur. Ipsa etiam Ecclesia in calice
 contingeret Sacerdotem mori ante sumptionem
 specierum, si tunc præcipitur alius Sacerdos acci-
 non se junctus, propter integritatem sacrificii, sicut
 consecratas sumat. Item in Concilio Tolosano,
 can. 5. gravis poena imponitur Sacerdotibus, qui
 non communicabant, quoties Missam celebra-
 bant: *Nam quale (inquit) erit sacrificium, si non*
ipse sacrificans participet esse dignetur. Ex quo
 intelliges non idèò sumptionem ad hunc sacrificii
 integritatem pertinere, quòd sine illa salvaretur
 quæ immutatio ad rationem sacrificii necesse
 illa enim, ut supra ostendimus, in consecratione
 sufficienter salvatur; sed quia, ut diximus, hoc
 sacrificium habeat rationem cibi & potus,
 ad sumptionem tanquam ad finem extrinsecum
 ordinatur, subindeque eam extrinsecè co-
 notat.

Dices, si contingat corpus Christi in altari
 rere sub specie carnis, communiter docent Theo-
 logi non esse sumendum; neque tunc reemenda-
 dorem ad aliam hostiam consecrandam: Ad hoc
 sumptio esset de integritate sacrificii, nec
 tur Sacerdos aliam hostiam consecrare, nec
 perfectum maneret sacrificium, corpus perfectum
 & integritas est de jure divino: Ergo sumptio
 cium, non pertinet ad integritatem Sacramenti
 Missae.

Respondeo data Majori, negando Minor.
 quia eo casu miraculoso & extraordinario, cau-
 tur Auctor ipse sacrificii Deus, per miraculum
 spensare, ob peculiare fines quos per tale miracu-
 lum intendit. Consultius tamen videtur, etiam
 in casu illo extraordinario, aliam hostiam conse-
 crare & sumere ad perficiendum sacrificium, ut
 docet S. Thomas hic quaest. 82. art. 4. ad 3. haec
 verba: *Si miraculose corpus Christi in altari sub*
specie carnis appareat, aut sanguis sub specie sanguinis,
non est sumendum. Nec propter hoc Sacerdos
transgressor efficitur, quia ea quae miraculose sunt,
legibus non subduntur. Consultandum tamen est
 Sacerdoti, quòd iterato corpus & sanguinem ad
 mini consecraret & sumeret.

§. V.

Solvuntur objectiones.

Obijciunt primò contra precedentem con-
 sionem: Ita se habet consecratio ad immuta-
 tum sacrificium Missae, sicut se habet immu-
 natio ad sacrificium cruentum crucis: immuta-
 tio ad sacrificium cruentum crucis, immutatio
 Deus factus homo, in cruce oblatus est; in Cru-
 stus factus panis vitae spiritualis, in altari offertur.